

B

CCE RR/PR/ NSR/NSPR Reduced Syllabus

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003

ಜೂನ್ 2024 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 2

JUNE 2024 EXAMINATION - 2

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 16-S

CODE NO. : 16-S

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथमभाषा — संस्कृतम्

(ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. /
ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Regular Repeater / Private Repeater / NSR / NSPR)

ದಿನಾಂಕ : 14. 06. 2024]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

Date : 14. 06. 2024]

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
I. 1.	अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । 'विपिनम्' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) पत्तनम् (B) अरण्यम् (C) मन्दिरम् (D) क्षेत्रम् उत्तरम् : (B) अरण्यम्	6 × 1 = 6 1

CCE-II-RR/PR/NSR/NSPR(B)/999/8010 (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘सफलम्’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) सुफलम् (B) फलम्</p> <p>(C) विफलम् (D) भूरिफलम्</p> <p>उत्तरम् : (C) विफलम्</p>	1
3.	<p>‘राजा’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति ।</p> <p>(A) राणी (B) राजी</p> <p>(C) रोजा (D) राज्ञी</p> <p>उत्तरम् : (D) राज्ञी</p>	1
4.	<p>‘आज्ञापयति’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लोट्लकारः (B) लट्लकारः</p> <p>(C) लङ्लकारः (D) लिट्लकारः</p> <p>उत्तरम् : (B) लट्लकारः</p>	1
5.	<p>‘भाषायाम्’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।</p> <p>(A) तृतीयाविभक्तिः (B) सप्तमीविभक्तिः</p> <p>(C) पञ्चमीविभक्तिः (D) द्वितीयाविभक्तिः</p> <p>उत्तरम् : (B) सप्तमीविभक्तिः</p>	1
6.	<p>सतां सङ्गः कुमतिं दूरीकरोति । अत्र रेखाङ्कितदपस्य प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) कदा (B) कुतः</p> <p>(C) काम् (D) कीदृशम्</p> <p>उत्तरम् : (C) काम्</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
7.	मोघलचक्रवर्ती — औरङ्गजेबः :: केळदीराज्यस्य-महाराज्ञी — । उत्तरम् : चन्नम्मा ।	1
8.	शचीपतिः — इन्द्रः :: अञ्जनापतिः — । उत्तरम् : केसरी ।	1
9.	भूपालः — उत्तानपादः :: सर्वलोकशरण्यः — । उत्तरम् : नारायणः ।	1
10.	शिखराणिः — हिमाच्छादितानि :: गमनागमनम् — । उत्तरम् : दुष्करम् ।	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	7 × 1 = 7
11.	वृत्रासुरः स्वभावतः कथम् अवर्तत ? उत्तरम् : क्रूरः दुष्टः दयाहीनः च अवर्तत ।	1
12.	आकाशकायेषु आकर्षणीयः शक्तिस्वरूपः कः ? उत्तरम् : सूर्यः ।	1
13.	लोके सदा किं शाम्यतु ? उत्तरम् : वैरं शाम्यतु ।	1
14.	भोजः कुत्र हन्तव्यः ? उत्तरम् : भोजः भुवनेश्वरीविपिने हन्तव्यः ।	1
15.	मोक्षप्राप्तिः केन भवति ? उत्तरम् : आत्मज्ञानेन मोक्ष प्राप्तिः भवति ।	1
16.	भारतीयभावना निरन्तरं किं ददाति ? उत्तरम् : सुखं ददाति ।	1
17.	ध्रुवः नारायणं साक्षात्कर्तुं कुत्र प्रस्थितः ? उत्तरम् : श्वेतपारावर्तो अमरत्वं प्राप्तवन्तौ ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
18.	दधीचेः तपोवनं कथम् आसीत् ? उत्तरम् : दधीचेः तपोवनं हरिणानां विहारैः भ्रमराणां गुञ्जनैः, वानराणां क्रीडाभिः, नानाविधपुष्पफलैः च रमणीयम् अवर्तत ।	2
19.	भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः किमाह ? उत्तरम् : पञ्चपञ्चाशत् वर्षाणि, सप्त मासाः दिनत्रयम् एतावन्तं कालं भोजराजः गौडदेशसहितं विन्ध्यात् दक्षिणभूप्रदेशं पालयति ।	2
20.	नरस्य वृत्तं के जानन्ति ? उत्तरम् : सूर्यचन्द्रौ अग्निः वायुः आकाशः भूमिः, जलम्, हृदयम्, यमः दिवा-रात्रिः प्रातः सन्ध्या सायं सन्ध्याः, धर्मः नरस्य वृत्तं जानाति ।	2
21.	सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः किम् अकरोत् ? उत्तरम् : सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः वत्स, चिरकालमिदं राज्यं धर्मेण पालय । इति अनुगृह्य ध्रुवं पदमयच्छत ।	2
V.	सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
22.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) भूरियम् । b) एतदुपरि । उत्तरम् : a) भूः + इयम् → विसर्गसन्धिः । b) एतत् + उपरि → जश्त्वसन्धिः ।	1 × 2 = 2 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
23.	<p>विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत ।</p> <p>a) यथाक्रमम् ।</p> <p>b) नीलकण्ठः ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>समासं कृत्वा समासनाम लिखत ।</p> <p>a) विघ्नानाम् अभावः =</p> <p>b) चक्रं पाणौ यस्य सः =</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) क्रमम् अनतिक्रम्य → अव्ययीभावसमासः ।</p> <p>b) नीलः कण्ठः यस्य सः → बहुव्रीहिसमासः ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>a) निर्विघ्नम् → अव्ययीभावसमासः ।</p> <p>b) चक्रपाणिः → बहुव्रीहिसमासः ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
24.	<p>वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत ।</p> <p>a) सेवकः ग्रामं गतवान् ।</p> <p>b) पुष्पेण विकसितव्यम् ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) गतवान् = क्तवतु प्रत्ययः ।</p> <p>b) विकसितव्यम् = तव्यत्, प्रत्ययः ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>
25.	<p>प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत ।</p> <p>a) चन्द्रः भूमेः परितः प्रदक्षिणं करोति ।</p> <p>b) बालकं मोदकं रोचते ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) चन्द्रः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति ।</p> <p>b) बालकाय मोदकं रोचते ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VI.	संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2
26.	<p>ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಜನರು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೂವು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.</p> <p>Diwali is celebrated every year in India. Then people go to the temple and offer flowers and fruits.</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>भारते प्रतिवर्षं दीपावली उत्सवम् आचरन्ति । तदा जनाः मन्दिरं गत्वा पुष्पाणि फलानि च अर्पयन्ति ।</p>	2
VII.	कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।	1 × 2 = 2
27.	<p>अद्यत्वे नगरेषु जलप्रदूषणम् अधिकम् अस्ति । अस्य कारणेन जनाः रोगपीडिताः भवन्ति ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಇಂದು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಮಾಲಿನ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜನರು ರೋಗಪೀಡಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.</p>	2
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	4 × 3 = 12
28.	<p>सः महर्षिः धर्मात्मा उदारश्च ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? धर्मात्मा कः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘त्यागधनः’ इति पाठः ।</p> <p>‘ब्रह्मदेवः’ अवदत् ।</p> <p>‘दधीचिः’ धर्मात्मा ।</p>	1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
29.	<p>मया भोजो रक्षितः ।</p> <p>कः पाठः ? कः वदति ? कं वदति ?</p> <p>अथवा</p> <p>किं भवेत् मम समीपे ?</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘विवेकोदयः’ इति पाठः ।</p> <p>वत्सराजः वदति ।</p> <p>बुद्धिसागरं वदति ।</p> <p>अथवा</p> <p>‘त्यागधनः’ इति पाठः ।</p> <p>दधीचिः अवदत् ।</p> <p>इन्द्रम् अवदत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
30.	<p>किन्तु भवन्तं परिश्रान्तं पश्यामि ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? अस्य परिश्रान्तः कः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘अभयदायिनी’ इति पाठः ।</p> <p>चन्नम्मा अवदत् ।</p> <p>राजारामः परिश्रान्तः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
31.	जग्राह सहसा रविम् । कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : 'मारुतेः महिमा' इति पाठः । राहुः अवदत् । इन्द्रम् अवदत् ।	1 1 1
IX.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	2 × 3 = 6
32.	विद्वान् एच्. वि. नागराजराव् । उत्तरम् : कविः : विद्वान् एच्. वि. नागराजराव् । देशः : मैसूरुनगरम् । कालः : क्रि.श. १९४२ तमे वर्षे जननम् । कृतयः : भल्लटशतकम्, अन्यापदेशशकम् सूक्तिद्विशती इत्याद्याः ।	1 1 1
33.	वाल्मीकिः । उत्तरम् : कविः : वाल्मीकिः । देशः : तमसानदीनतीरे विद्यमानः आश्रमः । कालः : क्रिस्ताद्वात् प्राक्तनकालः । कृतयः : रामायणम् ।	1 1 1

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
x.	<p>ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ उल्लिख्य तात्पर्य पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	3 × 3 = 9
34.	<p>ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् । तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - “उपनिषद्बचनम्”</p> <p>ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಚರಾಚರವಾದ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತ್ಯಾಗಭಾವದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಆಸೆ ಪಡಬಾರದು.</p>	1
35.	<p>चित्तशान्तिदायिनी विरक्तिबुद्धिवर्धिनी भेदभावनाशिनी जनेषु चैक्यकारिणी । दुःखशोकहारिणी भवाम्बुधेश्च तारिणी भारतीयभावना विवृद्धिमेतु भारते ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - “भारतीयभावना”</p> <p>ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ, ವೈರಾಗ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಭೇದಭಾವವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವ, ದುಃಖನಾಶ ಮಾಡಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ವೃದ್ಧಿಸಲಿ.</p>	2
		3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
36.	<p>इन्द्रः करीन्द्रमारुह्य राहुं कृत्वा पुरःसरम् । प्रायाद्यत्राभवत् सूर्यः सहानेन हनूमता ॥</p> <p>अथवा</p> <p>सुखस्य दुःखस्य न कोऽपि दाता परो ददातीति कुबुद्धिरेषा । अहं करोमीति वृथाभिमानः स्वकर्मसूत्रग्रथितो हि लोकः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - “मारुतेः महिमा”</p> <p>तार्क्य : ಇಂದ್ರನು ಗಜರಾಜನನ್ನು ಏರಿ ರಾಹುವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನ ಜೊತೆಗೆ ಹನುಮನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟನು.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ - “ಸುಭಾಷಿತಾನಿ:”</p> <p>ತಾರ್ಕ್ಯ : ಸುಖವನ್ನಾಗಲೀ, ದುಃಖವನ್ನಾಗಲೀ ಯಾರೂ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದು ಅಹಂಕಾರ. ಸ್ವಕರ್ಮ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕವು ನಿರ್ಭಂದಿತವಾಗಿದೆ.</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p>
XI.	<p>वाक्ये विद्यमानम् अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।</p>	1 × 3 = 3
37.	<p>श्रीरामः समुद्रः इव गम्भीरः ।</p> <p>अथवा</p> <p>सौजन्यमेव सुवर्णम् ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : उपमालङ्कारः ।</p> <p>लक्षणम् : उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीः उल्लसति द्वयोः ।</p> <p>समन्वयः : श्रीरामः उपमेयम्, सुमद्रः - उपमानम् इव - उपमावाचकम् गम्भीरत्वम् साधारणधर्मः ।</p> <p>अथवा</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : रूपकालङ्कारः ।</p> <p>अत्र उपमान : उपमेययोः सुवर्ण-सौज-न्ययोः अभेदः वर्णितः ।</p> <p>लक्षणम् : उपमान-उपमेययीः अभेदः रूपकम् ।</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p>
XII.	प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत ।	1 × 3 = 3
38.	उदयति यदि भानुः पश्चिमे दिग्विभागे ।	
	उत्तरम् :	
	<p>न न म य य</p> <p>UUU UUU --- U-- U--</p> <p>उदय तियदि भानुःप श्चिमेदि ग्विभागे ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	छन्दोनाम : मालिनी ।	
	प्रतिपादे 15 अक्षराणि न-न-म-य-य गणाः ।	
XIII.	पद्यं पूर्यत ।	1 × 4 = 4
39.	पिबन्ति	
	
	
 विभूतिः ॥	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>पिबन्ति नद्यः स्वयमेव नाम्भः स्वयं खादन्ति फलानि वृक्षाः नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः । परोपकाराय सतां विभूतिः ॥</p>	4
XIV.	<p>दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	3 × 4 = 12
40.	<p>वृक्षायुर्वेदग्रन्थे प्रतिपादितानां चतुर्विध वृक्षाणां विषये लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದೆ.</p> <ul style="list-style-type: none"> * ವನಸ್ಪತಿ, ದ್ರುಮ, ಲತಾ, ಗುಲ್ಮ * ವನಸ್ಪತಿ - ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬಿಡದೇ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಸ್ಯಗಳು. * ದ್ರುಮ - ಹೂವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಫಲ ಬಿಡುವವು. * ಲತಾ - ಬೇರೆಯ ಅಧಾರ ಪಡೆದು ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವಂಥವು. * ಗುಲ್ಮ - ಬಹು ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು, ಟಿಸಿಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥವುಗಳು. * ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳು ಬೀಜಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ಕಾಂಡಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ಬೇರುಗಳಿಂದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. 	4
41.	<p>हनूमतः जननं बाल्यवृत्तान्तश्च पद्यानुगुणं लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>तपोधनः दधीचिः त्यागधनः कथं संवृत्तः ? सङ्गृह्य लिखत ।</p>	

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	<p>ಉತ್ತರ :</p> <ul style="list-style-type: none"> * ಸೂರ್ಯನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುವರ್ಣ ಹೊಂದಿದ ಸುಮೇರು ಪರ್ವತ. * ಕೇಸರಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆ. * ಕೇಸರಿಯ ಪತ್ನಿ ಅಂಜನಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಗನ ಜನನ. * ಅಂಜನಾದೇವಿ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು. * ತಾಯಿಯ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಾಲಕನು ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದನು. * ಆಗ ತಾನೇ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಂಪು ದಾಸವಾಳದಂತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಣ್ಣೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು. * ಅದೇ ದಿನ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಾದುದರಿಂದ ರಾಹುವೂ ಸಹ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ರಾಹುವಿನ ಆಗಮನ. * ಬಾಲ ಹನುಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀತನಾದ ರಾಹು ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಿದನು. * ಇಂದ್ರನು ಐರಾವತವನ್ನೇರಿ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಧಾವಿಸಿದಾಗ ಇಂದ್ರನು ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆದನು. * ವಜ್ರಾಘಾತದಿಂದ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. * ಬೀಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಎಡ ದವಡೆ ಭಗ್ನವಾದಾಗ ಇಂದ್ರನಿಂದ ವರಪ್ರದಾನ. <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
42.	<p>★ ಸರಸ್ವತಿ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿ ಆಶ್ರಮ. ಅಲ್ಲಿ ತಪೋ ನಿರತ ದಧೀಚಿ.</p> <p>★ ವೃತ್ರಾಸುರನಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ / ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂಸೆ.</p> <p>★ ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಧೆಗೆ ಉಪಾಯ ತಿಳಿಯಲು ದೇವತೆಗಳ ಅಗಮನ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆ.</p> <p>★ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಭಯ. ವೃತ್ರಾಸುರನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸೂಚನೆ.</p> <p>★ ದೇವತೆಗಳ ರಾಜ ಇಂದ್ರ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೂಳೆಗಳ ಯಾಚನೆ.</p> <p>★ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಗಧನನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದನು.</p> <p>42. “भारतं संरक्षितुं सन्नद्धः योद्धा हिमवान्” कथम् ? इति विवृणुत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>★ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಗಾಧಿರಾಜ ಎನಿಸಿದ ಹಿಮವಂತನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ.</p> <p>★ ಅರ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಶೀತ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಿಕೆ.</p> <p>★ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅಣುವಿಕಿರಣ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ.</p> <p>★ ಮಾನ್‌ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಸುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಿಮಾಲಯ.</p>	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<ul style="list-style-type: none"> * हिमाञ्चलदिग्गजिरोवुदरिंद शतुगळ अगमनकै तैंदरै. * हिमालयु डडु यैदधनंतै डारतवनु रकुळै मडुत्तुदु. * गडु लुलुंफुनै मडु शतु, प्रवैश कषु सडु. 	
xv.	अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।	1 × 4 = 4
43.	<p>“राजा प्रत्यक्षदेवता” इति श्रुतिवाक्यमस्ति । राजानं प्रजाः पितरमिव भावयन्ति । तस्मात् राज्ञापि एवमेव स्वकर्तव्यम् निर्वहणीयम् । राजधर्मः स्वप्राणान् त्यक्त्वापि पालनीयः । प्रजासन्तोषमेव नृपाणां शाश्वतः धर्मः । राजा शूरः, सत्यवचनशीलः दयापरः च भवेत् । प्रजाः राजानम् अनुसरन्ति । यस्य राज्ञः राज्ये जनकस्य गृहे सुताः इव प्रजाः भयरहिताः विहरन्ति सः राजा राजश्रेष्ठः भवति ।</p> <p>प्रश्नाः –</p> <p>i) कः प्रत्यक्षदेवता भवति ?</p> <p>ii) नृपाणां शाश्वतः धर्मः कः ?</p> <p>iii) प्रजाः कम् अनुसरन्ति ?</p> <p>iv) कीदृशः राजा राजश्रेष्ठः भवति ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) राजा प्रत्यक्षदेवता भवति ।</p> <p>ii) प्रजासन्तोषः नृपाणां शाश्वतः धर्मः ।</p> <p>iii) प्रजाः राजानम् अनुसरन्ति ।</p> <p>iv) यस्य राज्ञः राज्ये जनकस्य गृहे सुताः इव प्रजाः भयरहिताः विहरन्ति ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVI.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
44.	<p>उत्तरकन्नडमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्र इति मत्वा अग्रजस्य विवाहनिमित्तं दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>भवतः/भवत्याः अध्ययनविषयमधिकृत्य पितरं प्रति पत्रं लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p style="text-align: center;">विरामपत्रम्</p> <ul style="list-style-type: none"> * सकाशात् - * सविधे - * विषयः विवरणञ्च - * समापनम् - <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>पितरं प्रति पत्रम् ।</p> <ul style="list-style-type: none"> * उपक्रमः सम्बोधनं च - * विषय विवरणम् - * हस्ताङ्कनम् - * पत्रसङ्केतः - 	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 5 = 5
45.	<p>परिसरमालिन्यम् ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>गणराज्योत्सवः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) पीठिका ।</p> <p>ii) विषयनिरूपणम् ।</p> <p>iii) उपसंहारः ।</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>